

มาตรา 427

- “บทบัญญัติในมาตราทั้งสองก่อนนั้น
ท่านให้ใช้บังคับแก่ตัวการและตัวแทน
ด้วย โดยอนุโลม”
- ถ้าใช้มาตรา 427 และ 426 โดย
อนุโลมก็จะมีผล

- ตัวการต้องร่วมรับผิดชอบกับตัวแทนใน
ผลแห่งละเมิด
- ซึ่งตัวแทนได้กระทำไปในการที่
มอบหมายให้ทำแทนนั้น

2

- และตัวการซึ่งได้ใช้ค่าสินไหม
ทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกเพื่อ
ละเมิดอันตัวแทนได้ทำนั้น
- ชอบที่จะได้ชดใช้จากตัวแทนนั้น

3

คำพิพากษาฎีกาที่ 2216/2553

- จำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของโครงการอาคารชุด
- ซึ่งจะต้องดำเนินการก่อสร้างอาคารและระบบสาธารณูปโภคของโครงการ
- รวมทั้งจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตามประกาศโฆษณาขายอาคารชุดดังกล่าว

4

- การที่จำเลยที่ 1 จ้างเหมาบุคคลอื่นติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัยของอาคารชุด
- จำเลยที่ 1 ต้องดูแลให้ระบบป้องกันอัคคีภัยดังกล่าวใช้งานสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ หากระบบป้องกันอัคคีภัยไม่สามารถใช้งานได้ไม่สมบูรณ์

5

- จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบในการดำเนินการแก้ไขให้สามารถใช้งานได้ตามที่โฆษณาไว้
- จำเลยที่ 2 เป็นผู้รับจ้างเหมาจากจำเลยที่ 1 ให้ติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัยให้แก่อาคารชุด จึงเป็นการกระทำการแทนจำเลยที่ 1

6

- เมื่อพนักงานของจำเลยที่ 2 เชื่อมสายไฟเข้าระบบผิด ทำให้กระแสไฟฟ้าลัดวงจร เกิดความเสียหายแก่ระบบป้องกันอัคคีภัยดังกล่าว
- จำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิด ซึ่งถูกจ้างได้กระทำไปในทางการจ้าง ตาม ป.พ.พ.มาตรา 425 และ

7

- จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นตัวการต้องร่วมรับผิดในผลแห่งละเมิดที่จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นแทนก่อให้เกิดขึ้นดังกล่าวด้วย ตาม ป.พ.พ.มาตรา 427 ประกอบมาตรา 425
- กรณีนี้ศาลวินิจฉัยว่า ผู้รับเหมาทำงานแทนจำเลยที่ 1 เจ้าของโครงการอาคารชุด ก็ถือว่าเป็นตัวแทน

8

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9042/2560

- จำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นแพทย์ร่วมกันตรวจวินิจฉัยการตั้งครรภ์ของโจทก์ที่ 1
- แต่การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออันเป็นการทำละเมิดให้โจทก์ที่ 1 ได้รับความเสียหายทางด้านจิตใจ
- ซึ่งเป็นความเสียหายแก่นามย

9

- ลำเลียงที่ 1 ซึ่งเป็นคู่สัญญากับโจทก์ที่ 1 และลำเลียงที่ 2 แพทย์เจ้าของไข้ในฐานะตัวแทนลำเลียงที่ 1
- ซึ่งมอบหมายให้ลำเลียงที่ 3 ร่วมในการตรวจวินิจฉัยการตั้งครรถ์ของโจทก์ที่ 1 ด้วยเครื่องอัลตราซาวด์
- ต้องร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นโจทก์ที่ 1 ด้วย

10

- มีหลายกรณีที่แพทย์ไม่ใช่ลูกจ้างโรงพยาบาลโดยตรง อาจจะเป็นการจ้างทำของหรือว่าเป็นสัญญาในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่найจ้างลูกจ้าง
- ซึ่งโรงพยาบาลเอกชนจะมีหมอต่างๆ ที่มาจากหน่วยงานของโรงพยาบาลรัฐมาเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

11

- แล้วได้รับคำตอบแทน
- ฎีกานี้เป็นตัวอย่างของการปรับใช้ออกกฎหมายในเรื่อง
ตัวการตัวแทน มอบหมายให้ไปขณปฐนที่วัด

12

คำพิพากษาฎีกาที่ 1133/2556

- การที่จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นพลาธิการกองพลทหารม้า
- สั่งให้จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นพลขับและสังกัดอยู่ในกอง
เดียวกัน ขั้บรดยนต์ของทางราชการกองพลทหารม้า
ไปขณปฐนซิเมนต์ให้วัด
- ซึ่งจำเลยที่ 2 เป็นกรรมการวัดอยู่ด้วย

13

- กิจการดังกล่าวมิใช่ราชการของกองทัพบก
- จำเลยที่ 3 ทั้งมิได้เกี่ยวกับตัวจำเลยที่ 1 แต่ประการใด
- ย่อมถือได้ว่า จำเลยที่ 2 เป็นตัวการและจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ในกิจการนี้

14

- โดยปริยายเมื่อจำเลยที่ 1 ขับรถยนต์กลับกองพลทหารม้า ได้ชนรถยนต์ของโจทก์เสียหาย
- ถือได้ว่าจำเลยที่ 1 ทำละเมิดภายในขอบอำนาจแห่งฐานตัวแทนของจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นตัวการ
- ย่อมต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นตัวแทน

15

- ในผลแห่งละเมิดที่จำเลยที่ 1 ทำไปนั้น ตาม ป.พ.พ. มาตรา 427 ประกอบด้วยมาตรา 820
- เรื่องนี้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดไป เพราะไม่ใช้งานในหน้าที่

16

สัญญาตัวแทน

- มาตรา 797
- อันว่าสัญญาตัวแทนนั้น คือสัญญาซึ่งให้บุคคลคนหนึ่งเรียกว่าตัวแทน มีอำนาจทำการแทนบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าตัวการ และตกลงจะทำการดั่งนั้น

17

- ความเป็นตัวแทนนั้นจะเป็น
โดยตั้งแต่งแสดงออกชัดหรือโดย
ปริยายก็ย่อมได้

18

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5751/2544

➤ รถไฟตกราง ต้องจัดพาคนไปถึงที่หมาย
ให้รถบัสชนคนแทน เกิดอุบัติเหตุ การ
รถไฟต้องรับผิดชอบ

- การรถไฟฯ ไม่สามารถส่งผู้โดยสารต่อไป
ได้ เพราะมีรถไฟตกราง
- การรถไฟฯ ย่อมมีหน้าที่จัดหาพาหนะ

19

อื่นขนส่งผู้โดยสารไปให้ถึงจุดหมาย
ปลายทาง

- อันเป็นการรับขนคนโดยสารตาม
มาตรา 608 , 609
- และ พรบ.การรถไฟฯ

20

- จ้างรถยนต์นำผู้โดยสารจากสถานีหนึ่งไป
ส่งอีกสถานีหนึ่ง
- นิติสัมพันธ์ระหว่างการรถไฟฯกับเจ้าของ
รถยนต์โดยสาร
- จึงอยู่ในฐานะตัวการตัวแทนตามมาตรา
797

21

ตัวการ

- คือ บุคคลซึ่งมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลอีกคนหนึ่งทำกิจการแทนตน

22

คำพิพากษาฎีกาที่ 3399/2558

➤ นำเรื่องไปบรรทุกสินค้าแทนคนอื่น
เป็นตัวแทน ตัวการต้องรับผิดชอบ

- จำเลยที่ 2 ใช้จำเลยที่ 1 นำเรื่องไปรับจ้างบรรทุกสินค้าแทนจำเลยที่ 2
- จำเลยที่ 1 ตกลงทำกิจการนั้น

23

- ถือได้ว่าจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทน
- จำเลยที่ 2 ต้องร่วมรับผิดชอบ
ละเมิดที่จำเลยที่ 1 ขับเรือทำให้
บุตรโงทก้ตาย

24

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7200/2558

➤ พนักงานรักษาความปลอดภัยเป็น
ตัวแทนของห้าง

- ศูนย์การค้าจัดให้มีบริการรักษาความปลอดภัยดูแลรถเข้านรถออก
- โดยจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัย

25

- พนักงานรักษาความปลอดภัยเป็นลูกจ้างของบริษัทรับเหมาดูแลรักษาความปลอดภัย
- และขณะเดียวกันก็อาจจะอยู่ในฐานะเป็นตัวแทนของเจ้าของศูนย์การค้าด้วย

26

คำพิพากษาฎีกาที่ 12849/58

➤ รปภ.ดูแลลูกค้านับเป็นตัวแทนและลูกจ้างของห้าง

- จำเลยที่ 2 เจ้าของอาคารศูนย์การค้าจัดให้มี รปภ. ของจำเลยที่ 1 คอยดูแลรักษาความปลอดภัยอาคารศูนย์การค้า

27

- ย่อมแสดงให้ผู้มาใช้บริการที่อาคารศูนย์การค้าเข้าใจว่า
- จำเลยที่ 2 มอบหมายให้จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ลูกค้า

28

- พฤติการณ์ของบริษัท น. กับจำเลยที่ 2 ซึ่งประกอบการค้าร่วมกัน
- ย่อมถือได้ว่า บริษัท น. กับจำเลยที่ 2 เป็นตัวการด้วยกันในการทำสัญญาว่าจ้างจำเลยที่ 1 รักษาความปลอดภัยอาคารศูนย์การค้า

29

- เมื่อรถยนต์ที่โจทก์รับประกันภัยสูญหาย
- เพราะความประมาทเลินเล่อของลูกจ้างของ
จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2
- จึงต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่
โจทก์ผู้รับประกันภัย (เทียบฎ. 3126/2555,
3251/2559)

30

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4622/2557

➤ ใช้ให้จุดพลุเป็นตัวแทนของเจ้าของงาน

- จำเลยที่ 2 เป็นผู้จัดงานเลี้ยงฉลองเทศกาลปี
ใหม่ขึ้นที่บ้านของตนเอง
- การจุดพลุเป็นพิธีการส่วนหนึ่งของการเปิด
งาน

31

- การที่จำเลยที่ 2 ใช้ให้จำเลยที่ 1 ทำการจุดพลุอันเป็นสัญญาณเริ่มต้นเปิดงาน
- ต้องถือว่าจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ในการจุดพลุเปิดงานเลี้ยงฉลองเทศกาลปีใหม่ที่จำเลยที่ 2 ให้มีขึ้น

32

- เมื่อจำเลยที่ 1 ทำการจุดพลุโดยประมาท
- เป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ทรัพย์สินของโจทก์ร่วมทั้งสองเสียหาย
- อันเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ร่วมทั้งสอง

33

- **จำเลยที่ 2 ในฐานะตัวการย่อมต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1**
- **ในผลแห่งละเมิดที่จำเลยที่ 1 ได้กระทำไป ตามคำสั่งที่จำเลยที่ 2 ใช้ให้กระทำแทน จำเลยที่ 1 ตาม ป.พ.พ. มาตรา 425 ประกอบมาตรา 427**

34

- **การมอบหมายให้ไปจุดพลุนี้ไม่ได้ให้ไปทำกิจการอะไรกับบุคคลที่ 3**
- **แต่การจุดพลุทำให้เกิดเพลิงไหม้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย**
- **ผู้จัดงานจึงอยู่ในฐานะตัวการต้องร่วมรับผิดชอบกับคนจุดพลุในผลละเมิดที่เกิดขึ้น**

35

- ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตของการเป็นตัวแทนในความหมายของวิชาละเมียด ซึ่งกว้างกว่าตัวการตัวแทนในการทำนิติกรรมสัญญา

36

ตัวแทน

- คือ บุคคลซึ่งมีอำนาจทำการแทนตัวการตามสัญญาหรือตามที่มอบหมาย
- การแต่งตั้งตัวแทนอาจแต่งตั้งโดยการแสดงออกโดยชัดหรือโดยปริยายก็ได้

37

- เป็นตัวแทนชัด หรือตัวแทนที่ตัวการให้
สัตยาบันแล้วก็ได้
- ตัวแทนอาจจะเป็นตัวแทนเฉพาะการ
หรือตัวแทนทั่วไปตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา 801

38

คำพิพากษาฎีกาที่ 5106/60

➤ ทำงานจนกระเบื้องเป็นการทำแทน
เป็นตัวแทน

- พฤติการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของ
จำเลยที่ 1 ก็ยังอยู่ในอำนาจสั่งการหรือ
ควบคุมดูแลของจำเลยที่ 3

39

- สัญญาว่าจ้างขนส่งกระเบื้องดังกล่าว
- จึงไม่ใช่กรณีที่จำเลยที่ 1 รับเอาภาระงานของจำเลยที่ 3 ไปทำโดยเด็ดขาดและอิสระ
- ดังนั้น ในส่วนที่จำเลยที่ 1 ทำแทนนั้น

40

- ย่อมถือว่าจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 3
- เข้าลักษณะสัญญาตัวแทนด้วยสัญญาว่าจ้างขนส่งกระเบื้องดังกล่าว

41

- จึงมีทั้งสัญญาจ้างทำของและสัญญาตัวแทนรวมอยู่ในสัญญาเดียวกัน
- จำเลยที่ 3 ต้องร่วมรับผิดชอบในการกระทำละเมิดของจำเลยที่ 1 ตามมาตรา 427

42

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4861/2555

➤ รถแท็กซี่ของสหกรณ์ข้างรถ เป็นตัวแทนของสหกรณ์

- รถแท็กซี่คันเกิดเหตุมีชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของจำเลยที่ 2 อยู่ข้างรถ

43

- การที่จำเลยที่ 1 นำรถดังกล่าวออกมารับ
ผู้โดยสาร
- ย่อมเป็นการแสดงออกต่อโจทก์ซึ่ง
เป็นบุคคลภายนอกผู้สุจริตว่าจำเลยที่
1 เป็นตัวแทนเชิดของจำเลยที่ 2

44

- เจ้าของรถในการรับจ้างบรรทุก
ผู้โดยสาร
- จำเลยที่ 2 จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลย
ที่ 1 ในผลแห่งละเมิดตาม มาตรา 427 ,
821

45

นางงานกับคนงาน

- ผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา
- นางงานหรือผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งการหรือมอบหมายงานให้คนงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้ตามอำนาจหน้าที่ของบุคคลแต่ละคน

46

- ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานของรัฐนั้นต้องเป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผน
- ไม่ใช่เกิดจากนิติกรรมสัญญา

47

- จึงมิใช่ตัวการตัวแทนซึ่งกันและกัน
- ผู้บังคับบัญชาจึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบของผู้ใต้บังคับบัญชา

48

กิจการที่มอบหมาย

- ต้องดูกิจการที่มอบหมายให้ทำแทนว่าเป็นกิจการที่มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ที่มุ่งให้ไปทำกับบุคคลที่ตามหรือไม่

49

- มุ่งให้ทำกับบุคคลที่สาม = ตัวการตัวแทน
- ไม่มุ่งทำกับบุคคลที่สาม = การใช้หรือวานกัน
- กิจการที่ให้ไปติดต่อกับบุคคลที่สามนั้นไม่เฉพาะแต่การทำนิติกรรมสัญญาเท่านั้น

50

- เช่น การมอบอำนาจให้ร้องทุกข์หรือฟ้องอาญา (ฎ. 870/2503)

51

ขอบอำนาจของตัวแทน

- มาตรา 820 “ตัวการย่อมมีความผูกพันต่อบุคคลภายนอกในกิจการทั้งหลาย อันตัวแทนหรือตัวแทนช่วงได้ทำไปภายในขอบอำนาจแห่งฐานตัวแทน”

52

- มาตรา 823 “ถ้าตัวแทนกระทำการอันใดอันหนึ่งโดยปราศจากอำนาจก็ดี หรือทำนอกเหนือขอบอำนาจก็ดี ท่านว่าย่อมไม่ผูกพันตัวการ เว้นแต่ตัวการจะให้สัตยาบันแก่การนั้น”

53

ตัวแทนไม่ต้องรับผิดชอบในการกระทำของ ตัวการ

- การร่วมรับผิดชอบในการทำละเมิดนี้มีแต่ให้ตัวการร่วมรับผิดชอบในการทำละเมิดของตัวแทนตามมาตรา 427 เท่านั้น
- ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ตัวแทนต้องร่วมรับผิดชอบในการด้วยทำละเมิดของตัวการหรือลูกจ้างของตัวการด้วย

54

- มาตรา 824 เรื่องการที่ตัวแทนรับผิดชอบแทนตัวการซึ่งอยู่ต่างประเทศนั้น เป็นเรื่องให้รับผิดชอบตามสัญญาที่ทำแทนตัวการเท่านั้น ไม่ใช่ให้รับผิดชอบในการทำละเมิดของตัวการหรือของลูกจ้างของตัวการ

55

สิทธิไล่เบียด

- เมื่อตัวแทนทำละเมิดและตัวการใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายแล้ว ย่อมมีสิทธิได้รับชดเชยคืนจากตัวแทน
- อันเป็นไปตามหลักเกณฑ์เดียวกับกรณี นายจ้างไล่เบียดลูกจ้างตามมาตรา 427 , 426

56

คำพิพากษาฎีกาที่ 4466/2554

➤ ประกันไม่ได้ระบุชื่อ ใครจับก็ได้
คนจับถือว่าเป็นตัวแทนของผู้ประกัน

- เงื่อนไขข้อบังคับตามกรมธรรม์ประกันภัยซึ่งกำหนดไว้สำหรับการคุ้มครองความรับผิดชอบของผู้ขับขี่

57

- ว่า บริษัทจะถือว่าบุคคลใดซึ่งจับขึ้นรถยนต์
- โดยได้รับความยินยอมจากผู้เอาประกันภัยเสมือนหนึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยเอง

58

- ซึ่งหมายความว่านอกจากความรับผิดชอบในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยทำละเมิดต่อผู้อื่นแล้ว
- จำเลยที่ ๓ ยังยอมรับผิดในกรณีผู้เอาประกันภัยมิได้เป็นผู้ทำละเมิด

59

- แต่ผู้อื่นเป็นผู้ทำละเมิดโดยผู้นั้นได้จับรถยนต์คันที่จำเลยที่ 3 รับประกันภัยไว้ โดยความยินยอมของผู้เอาประกันภัย
- เมื่อจำเลยที่ 1 จับรถยนต์บรรทุกคันที่จำเลยที่ 3 รับประกันภัยไว้

60

- โดยความยินยอมของผู้เอาประกันภัย
- จำเลยที่ 3 จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 2 ในการที่จำเลยที่ 1 ได้กระทำละเมิดต่อโจทก์ตามกรรมธรรม์ประกันภัย

61

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๖๒/๒๕๕๓

➤ ผู้รับจ้างช่วงก็ถือว่าเป็นตัวแทนของ
จำเลย

- จำเลยทำสัญญารับเหมาก่อสร้างจากกรมทางหลวง ตามสัญญาจำเลยจะนำไปทำสัญญาจ้างเหมาช่วงไม่ได้จำเลยผิดสัญญาเพราะนำสัญญาไปจ้างเหมาช่วงต่อ

62

- ความรับผิดชอบสุดท้ายต่อกรมทางหลวงยังอยู่ที่จำเลยซึ่งเป็นคู่สัญญาโดยตรง
- เมื่อบริษัทที่จำเลยไปทำสัญญาช่วงต่อจึงเป็นตัวแทนจำเลยในการทำงานโดยมีจำเลยเป็นตัวการ

61

- เมื่อบริษัทดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อโจทก์
- จำเลยจึงต้องรับผิดชอบโจทก์ในฐานะตัวการ ตามป.พ.พมาตรา๔๒๗

61

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5896/2558

➤ มีข้อสัญญาห้ามให้คนอื่นขับขี่ แต่มีการ
เอาไปขับขี่ ก็ยังถือว่าเป็นตัวแทน

- สัญญาเช่าข้อ 7 ระบุว่า สมาชิกต้องไม่นำรถยนต์ไปให้ผู้อื่นขับขี่เป็นอันตราย
- แสดงว่าจำเลยที่ 2 ทราบแต่แรกว่าไม่สามารถนำรถของตนให้ผู้อื่นหรือจำเลยที่ 1 เช่า

62

- สัญญาดังกล่าวนี้จึงเป็นการทำขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการนำรถออกรับจ้างเท่านั้น
- เมื่อจำเลยร่วมที่ 2 กับจำเลยที่ 3 ทำสัญญายอมผูกพันให้จำเลยร่วมที่ 2 ใช้อรรถาหรือเครื่องหมาย

63

- และคำว่า “สหกรณ์แท็กซี่รวมมิตร จก” ไว้ที่ด้านข้างของรถแท็กซี่
- เพื่อออกแผ่นรับผู้โดยสารในนามของจำเลยที่ 2 โดยเปิดเผย
- จำเลยร่วมที่ 2 เป็นสมาชิกของจำเลยที่ 2

64

- การนำรถแท็กซี่เข้าร่วมเป็นกิจการและ
ตรงตามวัตถุประสงค์ของจำเลยที่ 2
- จำเลยที่ 2 จึงได้ผลประโยชน์จากการที่
จำเลยที่ 1 ขับรถแท็กซี่ที่มีตราของจำเลยที่
2 ออกแล่นรับจ้าง

65

- จำเลยร่วมที่ 2 เจ้าของรถยนต์ต้องได้รับ
ผลประโยชน์ร่วมกับจำเลยที่ 2 ได้ชี้แจงให้
จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทน
- จำเลยร่วมที่ 2 และจำเลยที่ 2 จึงต้องร่วม
รับผิดชอบผลแห่งการกระทำละเมิดของ
จำเลยที่ 1 ด้วยเช่นกัน

66

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6610/2558

➤ ให้ขนส่งสินค้า เป็นตัวแทน

- โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 สืบ
เนื่องจากจำเลยที่ 2 เป็นผู้ขนส่งสินค้า
ของผู้เอาประกันภัยแทนจำเลยที่ 1

67

- ซึ่งจำเลยที่ 2 โดยจำเลยที่ 3 และที่ 4
มอบหมายให้จำเลยที่ 5 ขับรถบรรทุก
ขนส่งสินค้าให้ผู้เอาประกันภัย
- และด้วยความประมาทของจำเลยที่ 5 เป็น
เหตุให้สินค้าของผู้เอาประกันภัยได้รับความเสียหาย

68

- ความรับผิดชอบของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 จึงเป็น ความรับผิดชอบในเหตุแห่งละเมิด
- เมื่อโจทก์รับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัย มาฟ้องเรียกร้อง
- จึงต้องพิจารณาจากสิทธิของผู้เอา ประกันภัยที่มีต่อจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4

69

- แม้จำเลยที่ 1 จะมีสัญญารับส่งสินค้าตามเอกสาร หมายเลข จ. 9 ที่มีข้อจำกัดความรับผิดชอบระหว่างผู้เอา ประกันภัยกับจำเลยที่ 1
- แต่ระหว่างผู้เอาประกันภัยกับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 ไม่ได้มีข้อสัญญารับส่งสินค้าต่อกัน
- จำเลยที่ 2 ถึงที่ 4 จึงไม่อาจยกเอาสัญญาดังกล่าวขึ้น ต่อสู้กับผู้เอาประกันภัยได้

70

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7200/2558

➤ ให้คนอื่นเอารถบรรทุกไป
ประกอบการขนส่งเป็นตัวแทน

- จำเลยที่ 3 เป็นเจ้าของรถบรรทุก และจำเลยที่ 4 เป็นเจ้าของรถบรรทุกกึ่งพ่วง
- โดยจำเลยที่ 3 และที่ 4 ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบการขนส่งรถบรรทุกคันดังกล่าว

71

- แม้จำเลยที่ 3 และที่ 4 จะให้จำเลยที่ 2 เช่ารถบรรทุกดังกล่าวไปก็เป็นเรื่องกรรมสิทธิ์ของรถเท่านั้น
- จำเลยที่ 3 และที่ 4 หาได้บอกเลิกการประกอบการขนส่งที่เป็นสิทธิเฉพาะตัวของจำเลยที่ 3 และที่ 4 แก่ทางราชการไม่

72

- กลับยอมให้จำเลยที่ 2 นำรถบรรทุกคันเกิดเหตุดังกล่าว
- ไปใช้ประกอบการขนส่งโดยให้จำเลยที่ 1 ลูกจ้างของจำเลยที่ 2 เป็นคนขับในวันเกิดเหตุ

73

- พฤติการณ์ดังกล่าวถือว่าจำเลยที่ 3 และที่ 4 กับจำเลยที่ 2 ร่วมกันประกอบการขนส่ง
- ฉะนั้นเมื่อจำเลยที่ 1 ขับรถบรรทุกคันเกิดเหตุไปกระทำละเมิดอันต้องรับผิดชอบใช้ให้โจทก์ทั้งสองภายในขอบอำนาจแห่งฐานะตัวแทนเช่นนี้

74

- จำเลยที่ 3 และที่ 4 ซึ่งเป็นตัวการ
- จึงต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดซึ่งจำเลยที่ 1 กระทำไปนั้นตาม ป.พ.พ. มาตรา 427,820

75

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 355/2563

- จำเลยที่ 2 ประกอบกิจการให้เช่ารถแท็กซี่มากถึง 60 คัน จึงเป็นผู้ประกอบกิจการให้เช่ารถแท็กซี่รายใหญ่
- จำเลยที่ 2 เช่าซื้อรถแท็กซี่คันเกิดเหตุจากโจทก์ ซึ่งจดทะเบียนประเภทรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

76

- อันเป็นรายนต์สาธารณะ ตาม พ.ร.บ.รายนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 4
- ซึ่งอยู่ในความควบคุมของนายทะเบียนและผู้ตรวจการขนส่งทางบก

77

- โดยมีชื่อและตราสัญลักษณ์ของโจทก์ติดอยู่ที่ประตูรถด้านหน้าทั้งสองข้าง
- แล้วจำเลยที่ 2 นำรถแท็กซี่ไปให้จำเลยที่ 1 เข้าขับรับส่งคนโดยสารในนามของโจทก์เพื่อประโยชน์กิจการของตน

78

- ถือว่าจำเลยที่ 2 เป็นผู้ประกอบกิจการรับจ้างขนส่งคนโดยสาร ต้องอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติดังกล่าว เช่นเดียวกับโจทก์
- การที่จำเลยที่ 2 เข้าซื้อรถแท็กซี่ของโจทก์ เพื่อนำออกให้เช่าโดยที่โจทก์ได้จดทะเบียนรถแท็กซี่เป็นรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

79

- ทั้งจำเลยที่ 2 ใช้ชื่อและตราสัญลักษณ์ของโจทก์ที่ติดอยู่ดังข้างรถแท็กซี่ นำไปให้จำเลยที่ 1 เข้าขับรถส่งคนโดยสารเพื่อประโยชน์แก่กิจการของตน
- ส่วนโจทก์ก็ได้รับผลประโยชน์จากการเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งคนโดยสารด้วย

80

- เพราะโจทก์สามารถให้เข้าซื้อรถยนต์ได้มากขึ้น
- พฤติการณ์ดังกล่าว ถือได้ว่าโจทก์และจำเลยที่ 2 มีผลประโยชน์ร่วมกันแต่เฉพาะนิติกรรมการเข้าซื้อเท่านั้น

81

- เมื่อจำเลยที่ 2 นำรถแท็กซี่คันเกิดเหตุไปให้จำเลยที่ 1 เข้าขับรับคนโดยสาร
- จึงถือได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นตัวการร่วมกับโจทก์เจตนาให้จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของตนในการประกอบกิจการรับขนคนโดยสาร

82

- จำเลยที่ 2 กับโจทก์ จึงต้องร่วมกันรับผิดชอบในการกระทำละเมิดของจำเลยที่ 1 ในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกัน ตาม ป.พ.พ. มาตรา 821 มาตรา 427 ประกอบ มาตรา 425
- ดังนั้นในกรณีที่เอาผิดมาร่วมวิ่งเจ้าของกิจการขนส่ง หากร่วมประกอบกิจการด้วยกันก็ถือว่าเป็นนายจ้างทั้งคู่

83

- ตามมาตรา 425 หากแค่ใช้ชื่อเข้าร่วมเดินรถก็เป็นตัวการตัวแทนการ

84

การรับผิดชอบในการกระทำของผู้รับจ้าง

- มาตรา 428 “ผู้ว่าจ้างทำของไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหายอันผู้รับจ้างได้ก่อให้เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกในระหว่างการทำงานที่ว่าจ้าง

- เว้นแต่ผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้ผิดในส่วน
การทำงานที่สั่งให้ทำ หรือในคำสั่งที่
ตนให้ไว้หรือในการเลือกหาผู้รับ
จ้าง”

87

กรณีให้ผู้ว่าจ้างรับผิดชอบ

- มาตรา 428 ผู้ว่าจ้างทำของไม่ต้องรับผิดชอบ
เพื่อความปลอดภัย อันผู้รับจ้างได้
ก่อให้เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกในระหว่าง
การทำงานที่ว่าจ้าง
- เพราะผู้ว่าจ้างไม่มีอำนาจบังคับบัญชา

88

- ข้อยกเว้น 3 กรณีที่กำหนดให้ผู้ว่าจ้างต้องรับผิดชอบ
- หากไม่เข้าข้อยกเว้น
- ผู้เสียหายมีหน้าที่นำสืบให้ได้ความว่าผู้ว่าจ้างเป็นผู้ผิดตามมาตรา 428 (ฎ.162/2544)

89

- ตามมาตรานี้เป็นเรื่องผู้ว่าจ้างต้องรับผิดชอบ
ขณะเป็นผู้ทำละเมิดเอง
- ไม่ใช่ให้รับผิดชอบกับผู้รับจ้าง แต่ถ้าผู้
รับจ้างทำละเมิดด้วยก็อาจเป็นความผิด
ร่วมกัน หรือต่างทำละเมิดแล้วแต่กรณีตาม
มาตรา 432

90

1.รับผิดเพราะงานที่สั่งให้ทำ

- เช่น สั่งให้ขุดดินของคนอื่นมาถมในที่ดินของตน
- หรือจ้างสร้างบ้านรुकล้าที่ดินของบุคคลอื่น

91

คำพิพากษาฎีกาที่ 4304/2558

➤ การตอกเสาเข็มในโครงการบ้านพักอาศัยของจำเลยซึ่งอยู่ติดกับอาคารพิพาทของโจทก์

- แม้โจทก์บรรยายฟ้องระบุเพียงว่าจำเลยที่ ๑ ตกลงให้จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ก่อสร้าง

92

- ก็มีความหมายว่าจำเลยที่ ๑ คือผู้จ้าง ส่วนจำเลยที่ ๒ คือผู้รับจ้าง
- แม้ความจริงจะปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ เพียงแต่รับจ้างก่อสร้างอาคาร ก็ได้รับจ้างตอกเสาเข็ม

93

- การที่ทำให้จำเลยที่ ๒ พ้นความผิดจากการเสียหายที่เกิดขึ้นก็ตาม แต่การที่จำเลยที่ ๑ นั้นไม่ว่าจะจ้างใครก็ยังคงสถานะผู้ว่าจ้างเช่นเดิม
- จำเลยที่ ๑ จึงไม่พ้นความผูกพันในสถานะผู้ว่าจ้างทำของตามป.พ.พ มาตรา 428

93

- ดังนั้นที่จำเลยที่ ๒ พ้นจากการรับผิดชอบ เพราะมิได้เป็นผู้รับจ้างจากจำเลยที่ ๑ ในการตอกเสาเข็มเป็นเรื่องเฉพาะตัว
- จำเลยที่ ๑ จึงต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์

93

คำพิพากษาฎีกาที่ 457/2514

➤ สั่งให้ก่อสร้างตามสัญญาเท่านั้น ไม่ได้ออกคำสั่งเกี่ยวกับการก่อสร้าง ไม่ต้องรับผิดชอบตอกเสาเข็ม

- คำสั่งของจำเลยผู้ว่าจ้างที่สั่ง ส. ผู้รับจ้างว่า ให้ทำการก่อสร้างอาคารไปตามแบบแปลนี้ จำเลยได้ยื่นไว้ต่อเทศบาล

92

- และเทศบาลได้อนุญาตแล้ว เป็นคำสั่ง
กำชับให้ปฏิบัติตามสัญญาจ้างเหมา
- ระหว่างจำเลยผู้ว่าจ้างกับ ส. ผู้รับจ้าง
ไม่เป็นคำสั่งเกี่ยวกับการทำการ
ก่อสร้างอาคารของ ส. ผู้รับจ้าง

93

- ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าจำเลยเป็นผู้สั่งให้ ส.
ตอกเสาเข็มด้วยเครื่องจักร
- อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์
- การตอกเสาเข็มจึงเป็นการกระทำของ ส. ผู้รับ
จ้างเอง
- จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าเสียหายแก่โจทก์

94

2. รับผิดชอบเพราะคำสั่งที่ตนให้ไว้

- เช่น สั่งให้คนขับรถแท็กซี่ขับด้วยความเร็วสูงเพื่อให้ทันเครื่องบิน
- ทำให้รถแท็กซี่เสียหลักชนบุคคลอื่น

95

3. รับผิดชอบเพราะการเลือกหาผู้รับจ้าง

- เช่น การจ้างคนไม่ดี หรือไม่มีความสามารถ
- จ้างเขาสร้างอาคารสูงๆ ทั้งๆที่ผู้รับจ้างก่อสร้างได้เฉพาะห้องแถวธรรมดาเพียงชั้นสองชั้น

96

- แต่ไปจ้างให้เขาสร้างคอนโดมิเนียม
สูง 20 -30 ชั้น
- ถือว่าผู้ว่าจ้างมีส่วนผิดในการเลือกหา
ผู้รับจ้าง

97

สิทธิไล่เบียด

- ความรับผิดชอบของผู้ว่าจ้างตามมาตรานี้
ไม่ใช่ความรับผิดชอบเพื่อการละเมิดของ
บุคคลอื่นดังถูกจ้างกับตัวแทน
- แต่ตามมาตรานี้เป็นเรื่องที่ผู้ว่าจ้าง
ต้องรับผิดชอบเพราะเป็นผู้ละเมิดเสียเอง

98

- ส่วนผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบด้วยหรือไม่ก็อยู่ที่ว่าการกระทำของผู้รับจ้างเป็นละเมิดหรือไม่
- หากเป็นละเมิดก็อาจต้องร่วมรับผิดชอบหรือต่างคนต่างรับผิดชอบ

99

คำพิพากษาฎีกาที่ 648/2522

➤ ค่าฤชาธรรมเนียมนางจ้างไล่เบี้ยไม่ได้

- ลูกจ้างทำละเมิด
- นายจ้างถูกฟ้องและได้เสียค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายไปตามคำพิพากษาแล้ว

100

- ไล่เบี้ยเอาจากลูกจ้างได้
- แต่ค่าชดเชยธรรมเนียมที่นายจ้างต้องใช้
แก่ผู้เสียหายตามคำพิพากษานั้น ไม่ใช่
ค่าเสียหายอันเป็นผลโดยตรงจากการ
ละเมิดของลูกจ้าง นายจ้างไล่เบี้ย
ไม่ได้

99

คำพิพากษาฎีกาที่ 7086/2552

- โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยกับผู้รับเหมา
ร่วมกันทำละเมิด
- แต่การเป็นผู้รับเหมาอาจเป็นผู้รับจ้างทำของ
หรือเป็นลูกจ้างจำเลยที่จำเลยจ้างแรงงานก็ได้

100

- โจทก์มิได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยเป็นผู้ว่าจ้างให้ผู้รับเหมาทำการตอกเสาเข็ม อันเป็นลักษณะของการจ้างทำของ
- และตามคำให้การของจำเลยก็มิได้ให้การว่า จำเลยเป็นผู้ว่าจ้างทำของ

101

- แต่เป็นคำให้การยอมรับว่าจำเลยเป็นผู้ตอกเสาเข็ม ตามคำฟ้องและคำให้การ
 - ประเด็นแห่งคดีจึงมีเพียงว่าจำเลยเป็นผู้กระทำละเมิดหรือไม่เท่านั้น
 - ไม่มีประเด็นว่าจำเลยเป็นผู้ว่าจ้างทำของตาม
- ป.พ.พ. มาตรา 428

102

- ที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าจำเลยเป็นผู้ว่าจ้างทำของไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 428 เป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นแห่ง
- คดีจึงไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา 87, 142, 177 วรรคสอง

103

คำพิพากษาศฎีกาที่ 2835/2552

- จำเลยที่ 1 เป็นผู้ว่าจ้าง ท. ให้รับเหมาก่อสร้างบ้านโดยจำเลยที่ 2 เป็นคนมาติดต่อรับเงินค่าจ้างจากจำเลยที่ 1

104

- จำเลยที่ 1 และที่ 2 มีสิทธิที่จะบอกกล่าวให้ ท. ทำงานตรงไหนก็ได้ตามที่ต้องการ
- จำเลยที่ 2 เป็นผู้สั่งให้ ท. เปลี่ยนแปลงขนาดเสาเข็มที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ราคาแพงกว่าเดิม

105

- และเป็นคนเอาเงินให้ ท. ไปซื้อ
- จึงฟังได้ว่า จำเลยที่ 2 เป็นตัวแทนของจำเลยที่ 1
- ซึ่งจำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบในการกระทำของตัวแทน

106

- ดังนั้น แม่ ท. จะเป็นผู้ดำเนินการตอกเสาเข็ม แต่จำเลยที่ 1 ก็มีส่วนผิดในส่วนการงานที่สั่งให้ทำ
- และการที่ ท. ไม่ได้เรียนวิชาช่างมาโดยตรง เพื่รับเหมางานก่อสร้างให้จำเลยที่ 1 เป็นงานแรก

107

- ก็เกิดเหตุทำให้บ้านของโจทก์ทั้งสองเกิด รอยร้าว เสียหาย
- แสดงว่า ท. เป็นผู้ขาดความรู้ความสามารถ
- การที่จำเลยที่ 1 ว่าจ้างให้ ท. เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง

108

- ถือว่าเป็นความผิดของจำเลยที่ 1 ในการเลือกหาผู้รับจ้างมาก่อสร้างด้วย
- ทั้งเมื่อจำเลยที่ 1 ถูกฟ้องเป็นคดีอาญา จำเลยที่ 1 ก็ให้การรับสารภาพ

109

- ถือได้ว่าจำเลยที่ 1 กระทำละเมิดต่อโจทก์ทั้งสอง
- และแม้โจทก์ทั้งสองจะมีได้ฟ้อง ท. ก็ไม่เป็นเหตุให้จำเลยที่ 1 พ้นความรับผิดชอบ

110

คำพิพากษาศฎีกาที่ 390/2550

- จำเลยซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างเป็นผู้กำหนดวิธีการให้ผู้รับจ้างตัดต้นไม้
- และให้คนควบคุมดูแลการตัดต้นไม้

ตลอดเวลา

111

- แต่ในวันที่มีการตัดต้นไม้และทำให้ไม้ล้มพาดสายไฟฟ้าแรงสูงในที่ดินของโจทก์ขาด
- ก่อให้เกิดความเสียหายกลับไม่มีผู้ใดควบคุม

112

- การที่ผู้รับจ้างไม่มีความรู้ความชำนาญในการตัดต้นไม้ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งก่อสร้างข้างเคียง
- หรือไม่ยอมทำตามวิธีการที่ถูกต้อง
- ถือได้ว่าจำเลยเป็นผู้ผิดในส่วนการทำงานที่สั่งให้ทำ

113

- หรือในคำสั่งที่ให้ไว้ หรือในการเลือกหาผู้รับจ้าง
- จำเลยจึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 428

114

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2077/2542

- จำเลยที่ 1 เป็นผู้ว่าจ้างให้จำเลยที่ 2 และที่ 3 ก่อสร้างตึก
- ซึ่งอยู่ติดกับอาคารพิพาทของโจทก์

115

- จำเลยที่ 1 เป็นผู้ว่าจ้างให้จำเลยที่ 2 และที่ 3 ก่อสร้างตึก
- ซึ่งอยู่ติดกับอาคารพิพาทของโจทก์
- และตาม สัญญารับจ้างเหมางานการก่อสร้างระหว่างจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2

116

- และสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างระหว่าง
จำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 3 ได้ระบุไว้ชัด
- แจ้งว่าการก่อสร้างของจำเลยที่ 2 และ
ที่ 3 จะต้องกระทำตามคำสั่งของจำเลย
ที่ 1 ตามข้อบังคับในสัญญา ดังกล่าว

117

- หากจำเลยที่ 2 และที่ 3 ไม่ปฏิบัติตาม
จำเลยที่ 1 มีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้
- เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในระหว่าง
การก่อสร้างจำเลยที่ 1 ได้ไป
ควบคุมดูแลการก่อสร้าง ตลอดเวลา

118

- และมีข้อสัญญาให้จำเลยที่ 1 บอกเลิกสัญญาได้หากจำเลยที่ 2 และที่ 3 ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของจำเลยที่ 1 เช่นนี้
- ย่อมถือได้ว่า จำเลยที่ 1 เป็นผู้ผิดในส่วนงานที่สั่งให้ทำ หรือคำสั่งที่ตนให้ไว้

119

- หรือในการเลือกหาผู้รับจ้างตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 428 ตาม ป.พ.พ.
- เมื่อการก่อสร้างอาคารของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ก่อให้เกิดความเสียหายแก่อาคารของโจทก์

120

- ลำเลียงที่ 1 จึงต้องร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

121

Case Study

- ให้นักศึกษาข้อตกลงการเป็นพนักงาน **Food rider** ของ
- **Grab, Food Panda, LineMan, Get** ว่า
- เมื่อลูกค้าใช้ **app** สั่งให้ไปซื้ออาหาร บุคคลที่รับคำสั่งจะขับจักรยานยนต์ที่มีเครื่องหมาย

122

**Grab Food, Food Panda,
Lineman, Get, Lalamove** และยังได้
เลือกที่มีตราเครื่องหมายดังกล่าวด้วย

- ให้พิจารณา นิติสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ซื้อ กับ
Rider และ **Rider** กับ บริษัทดังกล่าว เป็น
สัญญาแบบใด

123

- หาก **Rider** ได้รับคำสั่งให้ไปซื้ออาหารจาก
นาย ก แล้วขับจักรยานยนต์ของนาย ข
ขณะจะไปรับอาหารให้นาย ก
- ท่านเห็นว่า บุคคลใดจะต้องร่วมรับผิดชอบในความ
เสียหายที่เกิดขึ้นกับรถจักรยานยนต์ของนาย ข ให้
อธิบาย

124